

Отже, для поствоєнного економічного прориву нашої держави вже сьогодні необхідно проводити активну політику формування української моделі економічної резистентності, що передбачатиме розбудову національної системи індустріальних парків як основи індустріального переродження України. Індустріально-промисловий симбіоз, що лежатиме в основі функціонування таких індустріальних парків, дозволить Україні сформуванню продуктивну високотехнологічну галузеву структуру економіки і позбутися статусу сировинної держави на глобальному ринку.

[1] Індустріальні парки. Нові робочі місця та гроші для громад. *Політична партія «Слуга народу»* : веб-сайт. URL : <https://sluga-narodu.com/industrial-park/> (дата звернення: 22.04.2023).

[2] Індустріальні парки в Україні: 25 «точок росту» за наступні 3 роки. *Укрінформ* : веб-сайт. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3325847-industrialni-parki-v-ukraini-zamah-na-grivnu-a-udar-na-korijku.html> (дата звернення: 22.04.2023).

УДК 338.2: 656.2

**ЕКОІНДУСТРІАЛЬНІ ПАРКИ ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ
ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

**ECO-INDUSTRIAL PARKS AS A BASIS FOR ENSURING EFFECTIVE
MANAGEMENT OF THE RESOURCE POTENTIAL OF RAIL
TRANSPORT ENTERPRISES**

докт. екон. наук М.В. Корінь, аспірант О.А. Лановий
Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

D. Sc. (Econ.) M.V. Korin, Postgraduate O.A. Lanovy
Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

Ключовим драйвером еколого-економічного зростання країн-лідерів глобального ринку на сьогоднішній день виступають індустріальні центри, будучи не лише промисловою зоною, де забезпечується продукування новачій та їх виробництва, а й виступаючи прогресивним інструментом підтримки екологічних норм та дотримання стандартів сталого екологічного зростання [1]. Особливістю таких парків є те, що в їх середовищі створюється можливість для реалізації промислового симбіозу, що в свою чергу дає імпульс для нарощення синергетичних можливостей всіх підприємств – учасників еко-індустріального парку. Промисловий

симбіоз як організаційно-економічна модель циркулярної економіки передбачає організацію такої системи взаємозв'язків між різними учасниками виробничого процесу, за якої досягається спільне управління генерованих компаніями ресурсів і відповідно їх безвідходне використання. Фактично, простими словами промисловий симбіоз – це безвідходне інноваційне виробництво, за якого результати діяльності одного суб'єкта стають ресурсами виробництва для іншого.

Промисловий симбіоз виступає ключовим аспектом промислової екології, оскільки ґрунтується на якісно іншій моделі ресурсного обміну, а ніж та, що існувала в індустріальну епоху. Промисловий симбіоз є результатом функціонування гармонійних зв'язків між бізнесом, суспільством, державою та окремими громадянами, що реалізуються в організаційній мережі і спрямовані на створення еко-інновацій.

Попри те, що для вітчизняного бізнесу концепція промислового симбіозу є досить новою, світовою практикою вже сьогодні напрацьовано певний досвід зі створення екосистем, заснованих на його принципах. Вперше засади промислового симбіозу були проваджені в Британії шляхом затвердження у 2005 році програми «National Industrial Symbiosis Programme» ініційованої International Synergies Ltd, як програми розвитку державно-приватного партнерства в сфері стимулювання бізнесу до реалізації замкнутого циклу управління ресурсами. Впровадження цієї програми дозволило бізнесу Британії зменшити рівень шкідливих промислових відходів на 7 млн тонн, більш ніж на 9,6 млн. тонн знизити споживання води у промисловому виробництві, зменшити рівень споживання первинних ресурсів на 9,7 млн. тонн, що в свою чергу дало можливість знизити витрати на утилізацію, зберігання та транспортування промислових відходів на 176 млн. фунтів стерлінгів [2]. Досягнення вагомій економії ресурсів за рахунок впровадження ефективної моделі їх використання та розподілу сприяло активному поширенню практики промислового симбіозу і серед компаній інших країн. Еко-промислові зони, що створенні за моделлю промислового симбіозу, сьогодні успішно функціонують в Швеції, Данії, Німеччині, Бельгії, Індії, Китаї, Японії, Мексиці, Бразилії, Франції, Кореї та Нідерландах. Широке коло учасників, які залучаються компаніями в модель промислового симбіозу, сприяло тому, що наразі в світі отримали розвиток такі його основні різновиди:

- обмін відходами, що передбачає передачу або дар матеріалів іншій компанії для використання у власному виробництві;
- обмін матеріальними ресурсами в середині одного об'єкта, однак між різними процесами;
- колаборація підприємств в середині однієї галузі в сфері обміну матеріалами та ресурсами;
- крос-галузева взаємодія на території певного регіону;
- міжрегіональні потоки ресурсів.

Отже, враховуючи можливості промислового симбіозу, майбутній еколого-економічний розвиток підприємств залізничного транспорту України має відбуватися на засадах розбудови галузевої системи екоіндустріальних парків, що стануть свого роду середовищем забезпечення створення еко-новацій та ефективного управління ресурсним потенціалом підприємств галузі.

[1] Dykan V., Tokmakova I., Pavlichenko V., Cherednychenko O., Korin M. The concept of management of economic security of the railway transport in the context of overcoming the manifestations of a systemic crisis. SHS Web of Conferences. 2019. Vol. 67. P. 6. DOI: <https://doi.org/10.1051/shsconf/20196706014>.

[2] One company's waste is another's raw material: National Industrial Symbiosis Programme (NISP). inno4sd.net: web-site. URL:<https://www.inno4sd.net/one-companys-waste-is-anothers-raw-material-national-industrial-symbiosis-programme-nisp-551>.

УДК 624.012.4:699.812

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЯК ОСНОВНА ТЕНДЕНЦІЯ ЕКО-МОНІТОРИНГУ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ЦЕНТРІВ УКРАЇНИ

DIGITALIZATION AS THE MAIN TENDENCY OF ECO-MONITORING IN INDUSTRIAL CENTERS OF UKRAINE

М.Р. Салькова, канд. техн. наук О.В. Сангінова

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (м. Київ)

M.R. Salkova, O.V. Sanginova PhD (Tech.)

National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute" (Kyiv)

Сучасні тенденції до ергономічності одиниць обладнання, цехових приміщень і промислових територій свідчать про вплив еко-моніторингу на індустріальні центри України. Збільшення кількості газових, твердих і рідких викидів за останні декілька років зачепила усю еко-систему України, що вимагає розробити план рекуперації: відновлення ґрунту у вигляді паркових, напів-паркових або зелених зон, очищення прісних та морських водних об'єктів, моніторинг стану атмосфери.

Основними екологічними проблемами в Україні є забруднення водойм, атмосферного повітря, а також зростання числа як промислових, так і побутових відходів, які накопичуються в навколишньому середовищі і практично не переробляються. Згідно з даними дослідження [1], проведеного Інститутом Горшеніна і Представництвом Фонду імені